

Plaanid ja tööd

Vahel asjad lihtsalt lähevad untsu. Näed vaeva mis sa näed, aga välja tuleb ikka midagi muud. Tänahest numbrist leiata näiteks loo sellest, kuidas autor hakkas kuduma salli – suurt, pehmet ja mõnusat, sattus aga tööga niivõrd hoogu, et sai eseme, mis enam kuidagi kaela ei mahtunud. Pettumus oli vähemalt sama suur kui ülemäärased mõttmed omandanud sall.

Vahel asjad lihtsalt lähevad viltu. See on vist inimlik. Samuti järgnev pettumus.

Et untsuminekuid võimalikult vähe oleks, on kasulik kõigepealt põhjalikult plaani pidada, asi peas (või paberil) valmis teha, enne kui kätega tegutsema asute.

Aga mõnikord ei sünni seda plaani ei peas ega paberil, kuidas ka ei püüaks. Vahel aitab siis, kui võtta kätte ja asuda tegutsema (soovitav on muidugi teha midagi sellist, mille untsumine ülemäärast suurt kahju ei põhjusta). Muidugi ei pruugi tulemus siis sarnaneda eelnenud ähmase unistusega. Ei saagi tegelikult.

Teinekord on aga tulemusest tähtsam hoopis tegevus ise – kudumine, söögivalmistamine, aias tegutsemine jne. Kui tegutseda rõõmu ja lustiga, on üpris suur tõenäosus, et asjad midagi head välja tuleb. Nõnda vaatas ka monstrumsalli omanik oma loomingut ja otsustas, et kui eseme juba niikuinii pigem tekki meenutab, miks ei võiks tast siis üks mõnus villane tekk saadagi.

VIVIKA
VESKI

LUGEJA KÜSIB

Õunapuutüvel koor praguneb ja on kuplas

Märkasin mitmel noorel õunapuul tumedaid sissevajunud laiike, mille ümber on puukoor pragunenud. Mõnel puul on laigud punaka tooniga ja ringikujuliste joontega. Kohati on puukoor laikudel kuivanud ning pisikeste kühmukestega kaetud. Kas see tuleb külmast ja kas saab veel ravida?

Vastab
VÄINO PALLUM

Kirjeldatud kahjustusnähtud viitavad viljapuu-tüvepõletikule ja -tsütosporoosile, mida põhjustavad koorevigastuse kaudu sisse tunginud mikroseedid *Pezicula malicorticis* ja *Valsa leucostoma*.

Noorte puude koor on külmakahjustustele ja haigusetekihtajatele vastuvõtlik. Viimased paar talve on tekitanud külmalõhesid, mille ravimata jätmise tagajärjel on patogeenid võimutsema pääsenud. Samamoodi ohustavad puud teisedki, sageli näriliste või inimekäe läbi tekkinud koorevigastused.

Tüvepõletikku iseloomustavad piklikud (ovaalsed) haavandlaigud tüvel, peamiselt põhiokste väljumiskohas, samuti põhiokstel endil. Haiguse algstaadiumis on koorekahjustus paremini nähtav niiske ilmaga. Haiguse süvenedes vajub puukoor kahjustuskohas sisse, pruunistub puuduni, praguneb ja hävib. Kui tegu on väga raske kahjustusega, mille puhul haavand ümbritseb tüve täielikult, hävib puu tervikuna.

Tüvepõletikule on vastuvõtlikumad õunapuu suvisordid.

Tsütosporoosi laigud on punakaspruunid, kontsentriiliste joontega. Haiguslaiku eraldab terve kooreosast tumedam äär, millest kujuneb peagi koorelõhe. Koor kuivab, muutub kõbruliseks, meenutades kärnkonnahhka ja eraldub puudust. Kahjustatud kohast kõrgemal asuvatel okstel lehed esmalt pruunistuvad, seejärel kuivavad. Patogeeni seeneniidistik tungib koorest ka puitu, mis samuti pruunistub.

REPRO

Tsütosporoosi kahjustust esineb sageli veel luuviljalistel, eriti maguskirsidel, tüvepõletikku aga noortel piniipuudel.

Mõlemad haigused levivad lülieosetega, mis tekivad haavanditega puukoore epidermi all moodustunud nõõpnõelapea suurustes mügarikes – eoslates.

Lõigake varakevadel haavandid puutüvelt välja, haarates seejuures pisut tervetki osa ja kõrvaldage haigestunud oksaosad (20–30 cm altpoolt kärbunud osa) ning põletage. Tekkinud lõikepinnad katke haavapeitsi või puupalsamiga. Kui aga kasutate aiavaaha, peaksite lõikehaavad enne nende desinfitseerima.

Harvenduslõikust oleks hea teha märtsis kuiva ilmaga, seekord lükake puude lõikamine juuni lõppu või juuli algusesse. Soodsates tingimustes võib teha harvenduslõikust algul märtsis, pärast veel kord juunis-juulis. Lõikamisel pidage silmas, et põhioksal ei jääks tüvest väljumise nurk väiksem kui 45–60°.

Varakevadel pritsige õunapuid Efektoriga (5–6 g/10 l). Eriti hoolega pihustage pritsimislahust võraokste hargnemiskohtadesse.

Sügisel enne püsivate külmade saabumist valgendage puutüved ja põhioksad. Korra valgendamist veel veebruaris. Kasutage selleks mõnda spetsiaalset tüvevalgendit, näiteks Floramixi pastat või lubjapiima.